

toelichting

Pianoconcert

De pianoconcerten waren de composities waarin Mozart zelf kon schitteren. Hij schreef er in totaal 27 en met de door hemzelf uitgevoerde premières plaatste Mozart zich in het middelpunt van het Weense muzieklevens. Mozart heeft dan ook een belangrijke bijdrage geleverd aan deze compositievorm. Hij wist de mogelijkheden van orkest en solist als geen ander aan het licht te brengen.

De pianoconcerten waren de composities waarin Mozart zelf kon schitteren. Hij schreef er in totaal 27 en met de door hemzelf uitgevoerde premières plaatste hij zich in het middelpunt van het Weense muzieklevens.

Het *Pianoconcert nr. 20* componeerde Mozart een aantal maanden voor zijn succes met de opera *Le Nozze di Figaro*. Het was één van de favoriete werken van Beethoven, die het zelf ook uitvoerde. Uit een brief van zijn vader Leopold kunnen we opmaken dat Mozart tijdens de première zijn eigen piano, die voorzien was van een pedaalbord, gebruikte voor de première in 1785. Net als bij een orgel kunnen bij een dergelijke 'pedaalpiano' basregistreren met de voeten gespeeld worden.

Ondanks dat hier geen aanwijzingen voor zijn in de overgeleverde manuscripten, heeft Mozart hiermee waarschijnlijk de partij in de linkerhand begeleid of aangevuld. Dit twintigste pianoconcert is er één van de slechts twee die Mozart schreef in een mineur toonsoort. Het openingsthema in het eerste deel heeft dan ook een donker karakter, waarna een lichter thema volgt. Het tweede deel opent met een lyrische melodie voor de piano, zonder orkestbegeleiding. Het zet de toon voor de vredige 'Romanze', die halverwege abrupt onderbroken wordt door een stormachtige passage, waarna de storm weer gaat liggen. Een vurige finale zet in en het pianoconcert eindigt met een zonnige melodie in D majeur.

Symfonie

Ludwig van Beethoven was een groot bewonderaar van Mozart. De in Bonn geboren componist, bezocht in het begin van zijn carrière regelmatig Wenen, dé muziekstad van zijn tijd. Hier ontmoette Beethoven ook Mozart, die op dat moment zijn opera *Don Giovanni* aan het schrijven was. Het is bekend dat Beethoven een aantal maal improviseerde op de piano voor Mozart. Een jaar nadat Mozart op jonge leeftijd overleden was, verhuisde Beethoven op 21-jarige leeftijd naar Wenen om compositie te studeren bij Joseph Haydn. Beide componisten hebben zijn vroege werk in grote mate beïnvloed.

Mozart en Beethoven

De *Achtste symfonie* componeerde Beethoven in 1812. Inmiddels was hij een meer gevestigde componist, die een geheel eigen stijl had ontwikkeld, steeds verder verwijderd van zijn klassieke voorbeelden Haydn en Mozart. Een belangrijk verschil in deze achtste symfonie is bijvoorbeeld dat het zwaartepunt in het laatste deel ligt, in plaats van in het eerste deel. Alle voorafgaande delen lijken toe te werken naar dit vierde langste deel. De snelle finale is gecomponeerd in een sonate rondo vorm. De *Achtste* is niet de meest populaire symfonie van Beethoven, maar volgens Tsjajkovski was het wel één van de beste symfonische composities ooit geschreven. tekst: Fien Duijnmayr

Beatrice Rana © Simon Fowler

biografieën

Academy of St Martin in the Fields

Academy of St. Martin in the Fields is een van de meest beroemde kamerorkesten ter wereld, vooral vanwege hun uitvoeringen van componisten van rond 1800 zoals Beethoven en Mozart. Het kamerorkest werd in 1958 opgericht door Sir Neville Marriner en een groep musici uit Londen. Vandaag de dag is violist Joshua Bell de artistiek leider. www.asmf.org/about-the-academy/

Beatrice Rana, piano

De jonge wereldster Beatrice Rana wordt internationaal geprezen door programmeurs, dirigenten, journalisten en publiek. Ze speelde in concertzalen over de hele wereld met de meest beroemde orkesten en dirigenten. Rana nam meerdere albums op bij Warner Classics, waaronder haar laatste Chopin album. Ze richtte in 2017 een eigen kamermuziekfestival op in Puglia, Italië en is sinds 2020 artistiek leider van het Orchestra Filarmonica di Benevento. www.beatriceranapiano.com/

concert info Mozart en Beethoven

de Doelen

Academy of St Martin in the Fields en Beatrice Rana

vrijdag 12 januari 2024
Grote Zaal, 20.15 uur

programma

vr 12 jan 23 | Grote Zaal, 20.15 uur

Mozarts Pianoconcert en Beethovens Achtste

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Ouverture

uit: Don Giovanni

Wolfgang Amadeus Mozart

Pianoconcert in d, nr.20, KV 466

Allegro

Romance

Allegro assai

pauze

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)

Symfonie in F, nr.8, Op. 93

Allegro vivace e con brio

Allegretto scherzando

Tempo di menuetto

Allegro vivace

Academy of St Martin in the Fields © Benjamin Ealovega

uitvoerenden

Academy of St Martin in the Fields

Beatrice Rana piano

toelichting

Mozart en Beethoven

Mozarts *Twintigste pianoconcert* is misschien wel zijn spannendste. Je zou het kunnen omschrijven als Beethovens virtuoze stijl meets *Don Giovanni's* rijke, duistere spanning. De rest van dit programma door de Academy of St Martin in the Fields is dan ook perfect gekozen. De 'Ouverture' van *Don Giovanni* sluit als inleiding perfect aan op het pianoconcert, uitgevoerd met pianiste Beatrice Rana. Mozarts pianoconcert dient eigenlijk weer als inleiding voor Beethovens *Achtste symfonie* – een bijna letterlijke uitbarsting van vreugde, met een vleugje frivoliteit van Mozart.

Ouverture

Don Giovanni behoort tot een van de populairste opera's van Wolfgang Amadeus Mozart.

Na het succes van *Le Nozze di Figaro* kreeg Mozart een nieuwe opdracht voor een opera. Voor het libretto werkte hij weer succesvol samen met Lorenzo Da Ponte. De première van *Don Giovanni* stond gepland op de verjaardag van de zus van Joseph II in Praag in 1787, maar de compositie was nog niet klaar.

De première vond uiteindelijk een paar dagen later plaats. Mozart en Da Ponte verbleven in Praag om de opera af te maken en de productie bij te wonen. Het verhaal gaat dat de 'Ouverture' de nacht voor de première geschreven werd, maar dat is gezien de inhoud wel erg kort op de uitvoering. Aan het manuscript is echter wel te zien dat de opening gehaast op papier is gezet.

De opera, gebaseerd op het verhaal van Don Juan, werd met veel enthousiasme ontvangen door het publiek. De muziek van Mozart neemt de luisteraar op meeslepende wijze mee in de wereld van de antiheld Don Giovanni, het komische karakter Leporello en de twee geliefde vrouwen Anna en Elvira. *Don Giovanni* was op het 100-jarige jubileum in 1887 al 532 maal in Praag, 491 keer in Berlijn en 472 maal in Wenen uitgevoerd en is tot op de dag van vandaag regelmatig te beluisteren in de concertzalen.

agenda tips

Ontdek de komende tijd internationale orkesten en grote namen in de Doelen!

za 20 jan 24 | Grote Zaal, 20:30

The Tallest Man On Earth en Amsterdam Sinfonietta

Breder dan Klassiek

wo 7 feb 24 | Grote Zaal, 20:15

Mitsuko Uchida en het Mahler Chamber Orchestra

Legendarische pianiste speelt Mozart

za 2 mrt 24 | Grote Zaal, 20:15

Hong Kong Philharmonic Jaap van Zweden en Alexandre Kantorow

Rachmaninoff en Mahlers Eerste

ontdek het programma op dedoelen.nl

Stay in touch!

See you @dedoelen & share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 217 17 17

Schouwburgplein 50, Rotterdam

FSC
www.fsc.org

RECYCLED

Papier gemaakt van gerecycled materiaal

FSC® C017135

de Doelen vrienden

genoten van dit concert?

word vriend van de Doelen en draag bij aan het realiseren van een bijzonder en innovatief programma! Ga naar dedoelen.nl/vrienden voor meer informatie